

TÜRKİYE'NİN KERESTE DIŞ TİCARETİ *

Y a z a n l a r :

Doc. Dr. Bekir Sıtkı EVCİMEN

Doç. Dr. Metin ÖZDÖNMEZ

G İ R İ Ő

Türkiye orman varlığı hakkındaki son envanter sonuçları, memleketimizdeki ormanlık alanın 18,3 milyon hektar olduğunu ve bu miktarın yurt topraklarının % 23,4 üne tekabül ettiğini ortaya koymuş bulunmaktadır ⁽¹⁾.

Ormanlarımızın işletilmesi ve idaresinin temeli olan amenajman plânları, 1963 yılından bu yana değişik esas ve metodlara göre hazırlanmaktadır. 10 yıllık süre içinde bütün yurt ormanlarının yeni esaslara göre plânlanması programlanmış ve bu programın 1972 yılı sonunda tamamlanması öngörülmüştür. Bugüne kadarki plânlama sonuçlarının tetkiki, eski ve yeni amenajman plânları arasında ve yeniler lehine olmak üzere önemli bir eta farkının bulunduğunu, yeni metodlarla tertiplenen plânların kayda değer ölçüde ürün artışına imkân verdiklerini ortaya çıkarmaktadır. Örneğin, 24 orman başmüdürlüğünden sadece 8'i için yapılan bir karşılaştırma, yeni plânların genel olarak ortalama % 270 oranında bir eta artışına yol açtıklarını göstermiştir ⁽²⁾.

Bu iki hususa göre, Türkiye'nin bugüne dek kabul edildiği kadar ormanca fakir bir durumda olmadığı ve eskiye oranla önemli üretim artışının söz konusu olabileceği sonucuna ulaşmak mümkündür.

Yurdumuz ormanlarından yapılabilecek üretimdeki artış olanağı karşısında, elde edilebilecek ürünün değerlendirilmesi hususu üzerinde durulmak bir zorunluluk olmaktadır. Beş yıllık ormancılık kal-

kınma plânlarında, 1975 yılı için 6,3 milyon m³, 2000 yılı için de 12,9 milyon m³ lük bir yapacak odun tüketimi seviyesine çıkılacağı tahmin edilmektedir ⁽³⁾. Bu tüketim miktarı yeni plânların sağladığı üretim olanağı ile karşılaştırılırsa, üretimin belli bir süre için de olsa, tüketimi aşacağını kabul etmek yanlış olmayacaktır. Buna göre üretimi değerlendirememeye gibi bir durumla karşı karşıya kalmamak için, Türkiye ormancılığının pazar sağlanması ve bu arada da dış pazarlara yönelmesi, bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır.

Öte yandan, orman ürünleri ihracı konusu, sadece salt üretim fazlası ile ilgili bir keyfiyet de değildir. Yurdun çeşitli orman ürünleri ihtiyacını imkân nispetinde kendi ormanlarımızdan karşılamak esas olmakla beraber, üretilen odun çeşitleri miktarını daima tüketilen çeşitlerin miktarına göre ayarlayabilmek, her zaman ve kolayca sağlanamaz. Böylece, bazı çeşitler için üretim azlığı söz konusu olabilirken, diğer bazıları için de tüketim fazlası ile karşılaşılabilir. Nihayet memleketin genel ekonomi politikası icapları veya zorunlulukları, ikame maddeleri kullanmak, tüketimi sınırlamak ve diğer tedbirler almak suretiyle orman ürünü ihracatına dönmeyi gerekli kılabilir. Bunun yanında, yurt ormanlarından sağlanamayan bazı orman ürünlerinin, örneğin kaplamalık ekzotik türlerin, ihtiyacın bir gereği olarak ithal edilmesi de yine karşılaşılan bir durumdur. Dünyanın en büyük orman rezervlerinden birine sahip olan Sovyet Rusya'nın, 1963 - 1965 ortalamasına göre yıllık 12,3 bin m³ ü yuvarlak, lif yongası dışında 420,8 bin m³ ü de işlenmiş yapacak odun ithal etmesi, bu hususta yeterli bir örnek olarak ileri sürülebilir ⁽⁴⁾. Bütün bu mülâhazalarla ulaşılan sonuç, her halükârda Türkiye'nin bir orman ürünleri dış ticaretine sahip bulunacağı ve bazı ürünleri ithal ederken bazılarını da ihraç etme durumunda kalacağıdır. Ancak, bir ticaret politikası gereği olarak gözetilecek husus, orman ürünleri dış ticaretindeki dengenin kıymet bakımından yurt lehine olmasıdır.

Yapacak odun çeşitlerinden kereste, mevcut istatistiklere göre, gerek ithalat gerekse ihracat bakımından dünya odun ticaretinde en önemli mevkie sahiptir. Nitekim, Orta ve Yakınoğu ülkeleri, Balkan ülkeleri, Kuzey Afrika ülkeleri ve Rusya'yı bu yönden içine alan bir bir araştırma, 20 ülkeye ait tüm ithalatın % 80 inin işlenmiş odun çeşitlerini kapsadığını, bunun da % 90'ının keresteye ait olduğunu ortaya koymuş bulunmaktadır ⁽⁴⁾. Bu itibarla, orman ürünleri ihracı söz

[*] Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu III. Bilim Kongresine tebliğ olarak sunulmuştur.

[1] Orman Bakanlığı Çalışmaları 1971 S. 8.

[2] Evcimen - Özdoğan : Türkiye'nin Yapacak Odun Dış Ticareti Bakımından Komşu ve Diğer Bazı Ülkeler Karşısındaki Durumu S. 4.

[3] Birinci Beş Yıllık Ormancılık Kalkınma Planı 1963. S. 24.

[4] Evcimen-Özdoğan : 1970 Türkiye'nin Yapacak Odun Dış Ticareti Bakımından Komşu ve Diğer Bazı Ülkeler Karşısındaki Durumu S. 32-33, Tablo: 10.

YILLAR Années	İTHALAT Importation						İHRACAT Exportation						ithalât (—) Importation ihracat (+) Exportation	
	İBRELi Résineux		YAPRAKLI Feuillus		TOPLAM Total		İBRELi Résineux		YAPRAKLI Feuillus		TOPLAM Total			
	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.		M ³
1924	23289	961129	194	16914	23483	978043	82255	822305	24219	426681	106474	1248986	+	270943
1925	9760	359278	15	1053	9775	360331	38314	771304	14703	367710	53017	1139014	+	778683
1926	12609	455698	416	20227	13025	475925	131483	2020768	5888	380283	137371	2401051	+	1925126
1927	27565	1753900	399	40159	27964	1794059	71246	842589	2926	85979	74172	928568	-	865491
1928	14428	589729	566	44599	14994	634323	69295	902974	9952	122199	79247	1025173	+	390845
1929	18928	743866	1947	113460	20875	857326	7378	617945	5881	14332	13259	632277	-	225049
1930	7203	288300	809	47462	8012	335762	56344	1001880	9707	217388	66051	1219268	+	883506
1931	2654	87143	20	3333	2674	90476	77427	1322072	7331	181960	84758	1504032	+	1413556
1932	68	3262	29	1185	97	4447	50104	996231	918	36350	51022	1032631	+	1028184
1933	104	5955	19	2995	123	8950	58033	1757085	9017	1924696	67050	3681781	+	3672831
1934	37	5045	25	3668	62	8713	46598	511281	16103	269200	62701	780481	+	771768
1935	25	668	111	14278	136	14946	33641	121789	424	12362	34065	134151	+	119205
1936	7218	112872	81	7793	7299	120695	21979	340744	1779	74507	23758	415091	+	294385
1937	9428	176872	105	15082	9533	191954	24864	487801	1359	34150	26223	521951	+	329997
1938	27854	767329	163	17175	28017	784504	19758	488371	972	19616	20730	507987	-	276517
1939	21965	610305	347	45464	22312	655769	11023	336841	52	870	11075	337711	-	318058
1940	10154	246761	301	37872	10460	284633	1911	48762	6807	1863631	8718	1912393	+	1627760
1941	15638	495256	—	—	15638	495256	2846	106832	6641	364031	9437	470863	-	24393
1942	678	57461	110	41943	788	99404	24212	1482051	8270	639352	32482	2121403	+	2021999
1943	696	89700	—	—	696	89700	56141	5767073	7629	921047	63770	6628120	+	6538417
1944	2954	203775	84	13121	3038	216896	20776	2708147	12022	2039365	32798	4747512	+	4530616
1945	369	39518	—	—	369	39518	22524	3515700	15551	2400030	38075	5915730	+	5876212
1946	64	15810	54	34440	118	50250	48019	5883682	21193	4043444	69212	9927126	+	9876876
1947	3025	477708	—	—	3025	477708	44732	5781369	21732	4605743	66464	10387112	+	9909404
1948	11052	8090627	176	76967	11228	8167894	11419	1626624	53115	293441	64534	1920065	-	6247729
1949	115696	15598854	485	201207	116181	15800001	6033	659225	10838	5259768	16871	5918993	-	10881068
1950	72458	7888869	1049	236232	73507	8125101	9961	1242292	20516	3539421	30477	4781713	-	3343388
1951	56769	7559100	664	33517	57433	758617	14184	2128481	20301	3770506	34485	5898987	-	1683630
1952	172672	26386117	8	3376	172680	26389493	9525	1053986	12782	2261312	22307	3315298	-	23074195
1953	328238	46166695	1026	62300	329264	46228995	2516	412861	15534	1758084	18050	2170945	-	44058050
1954	329825	50253457	25	19357	329850	50272814	270	50476	590	116086	860	166562	-	50106252
1955	158823	25282578	1761	363051	160584	25645629	116	16439	8180	2094701	8296	2111140	-	23534489
1956	45776	8303332	4052	730278	49828	9033610	500	97989	67	673170	8340	771159	-	8262451
1957	66296	15965994	2486	550568	68782	16516562	1049	206689	67	16467	1116	223156	-	16293406
1958	13747	2317901	3	1919	13750	2319820	—	—	158	17400	158	17400	-	2302420
1959	27224	4278243	5	1679	27229	4279922	833	89678	134	18001	967	107679	-	4172243
1960	716	99094	36	7967	752	107061	3394	917131	3003	1243264	6397	2160395	+	2053334
1961	170	197026	5	5113	175	202139	964	365402	2383	1276694	3347	1642096	+	1439957
1962	8	9982	101	103169	109	113151	602	227880	622	400015	1224	627895	+	514744
1963	—	—	105	139393	105	139393	964	364261	1904	985461	2868	1349722	+	1210329
1964	119	85074	35	2800	154	87874	2697	1237856	740	628229	3437	1866085	+	1778211
1965	—	—	9	13517	9	13517	2053	928607	3253	1654062	5306	2582669	+	2569152
1966	—	—	12	30453	12	30453	902	361828	7423	3680067	8325	4041895	+	4011442
1967	—	—	—	—	—	—	553	236424	7883	4738370	8436	4974794	+	4974794
1968	25	21642	—	—	25	21642	1386	1058304	7372	4673139	8758	5731443	+	5709801
1969	30	24545	—	—	30	24545	3779	1982976	9523	5815144	13302	7798120	+	773575

KAYNAKLAR : 1° — Devlet İstatistik Enstitüsü, Dış Ticaret İstatistikleri, Kısım I. 1924 - 1969

Sources

2° — Orman Genel Müdürlüğü, Genel İstatistik Albümü, 1938 - 1967, Ankara 1969.

konusu olduğunda, bu işlenmiş odun çeşidi üzerinde önemle durulması gereği açıktır. Bu konu ile ilgili bir diğer husus, yuvarlak odun yerine kereste ihraç etmenin, işlenme dolayısıyla yurt ekonomisine ek katkıda bulunacağıdır.

Türkiye, yakın yıllara kadar ormanca fakir bilinmesine ve sınırlı bir üretim seviyesine sahip olmasına rağmen, uzunca süredir bazı Orta ve Yakındoğu ülkelerine bir kısım orman ürünleri ihraç edegelmiştir. Bunlar içinde kereste, oldukça canlı ve devamlı bir dış ticaret metaı olabilmıştır.

Bu Tebliğ'de, Cumhuriyet'in ilânından bu yana kereste ithalat ve ihracatı ele alınmış, dış pazarlara daha aktif olarak yönelinmesi arzulanan ve kısmen de zorunluluğu duyulan bir dönemde, bu odun çeşidine ait dış ticaret ilişkileri ortaya konmaya çalışılmıştır*.

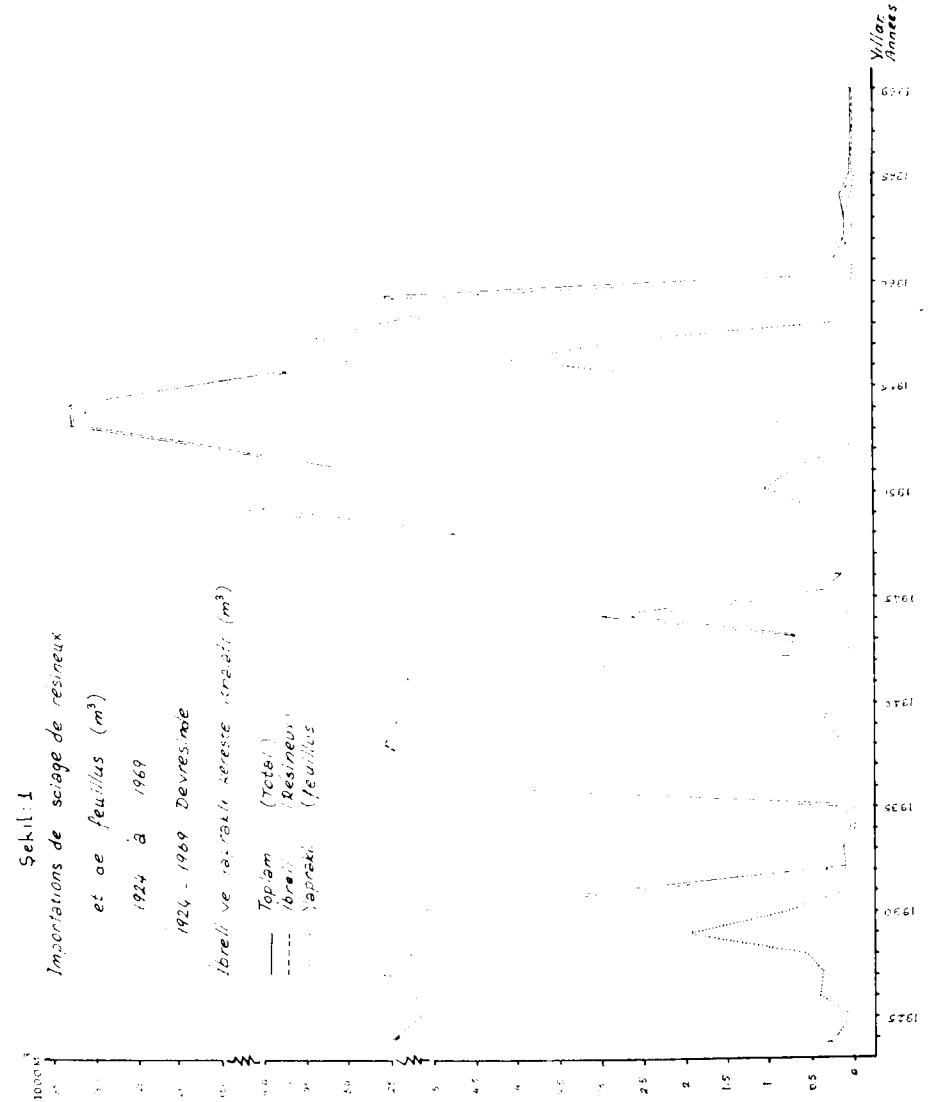
TÜRKİYE'NİN KERESTE İTHALAT VE İHRACATINA AİT İLİŞKİLER

Bu konu ile ilgili olan istatistiki bilgiler toplanarak ilişik tablo ve grafikler halinde değerlendirilmiş ve Türkiye'nin kereste ihracatı ve ithalatı, ağaç türleri, ihraç - ithal edilen ülkeler, miktar ve kıymet itibarıyla incelenerek aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

1) Türkiye, 1924 den bu yana sürekli olarak bu işlenmiş yapacak odun çeşidini hem ithal hem de ihraç edegelmiştir (Tablo: 1).

2) Birkaç yıl hariç, bu ithalâta ve ihracata hem yayvan yapraklı, hem de iğne yapraklı türlere ait kereste konu olmuştur. Ancak, ithalât esas itibarıyla iğne yapraklı tür kerestesine dayanmış ve yayvan yapraklı türlere ait kereste ithalâtı genellikle çok cüzi kalmış olmasına karşılık, ihracatta her iki tür grubu nisbeten daha dengeli bir şekilde yer almış bulunmaktadır (Tablo: 1; Şekil : 1, 2).

3) Kereste ithalâtının, söz konusu süre içindeki seyrinde yıllar itibarıyla bariz ve önemli farklar gösteren bir düzensizlik vardır. Bu düzensizlikte, kesin hudutlu ve birbirini takip eden üç yükseliş ve azalış periyodu göze çarpmaktadır. 1924 - 1930, 1936 - 1941 ve 1948 - 1959

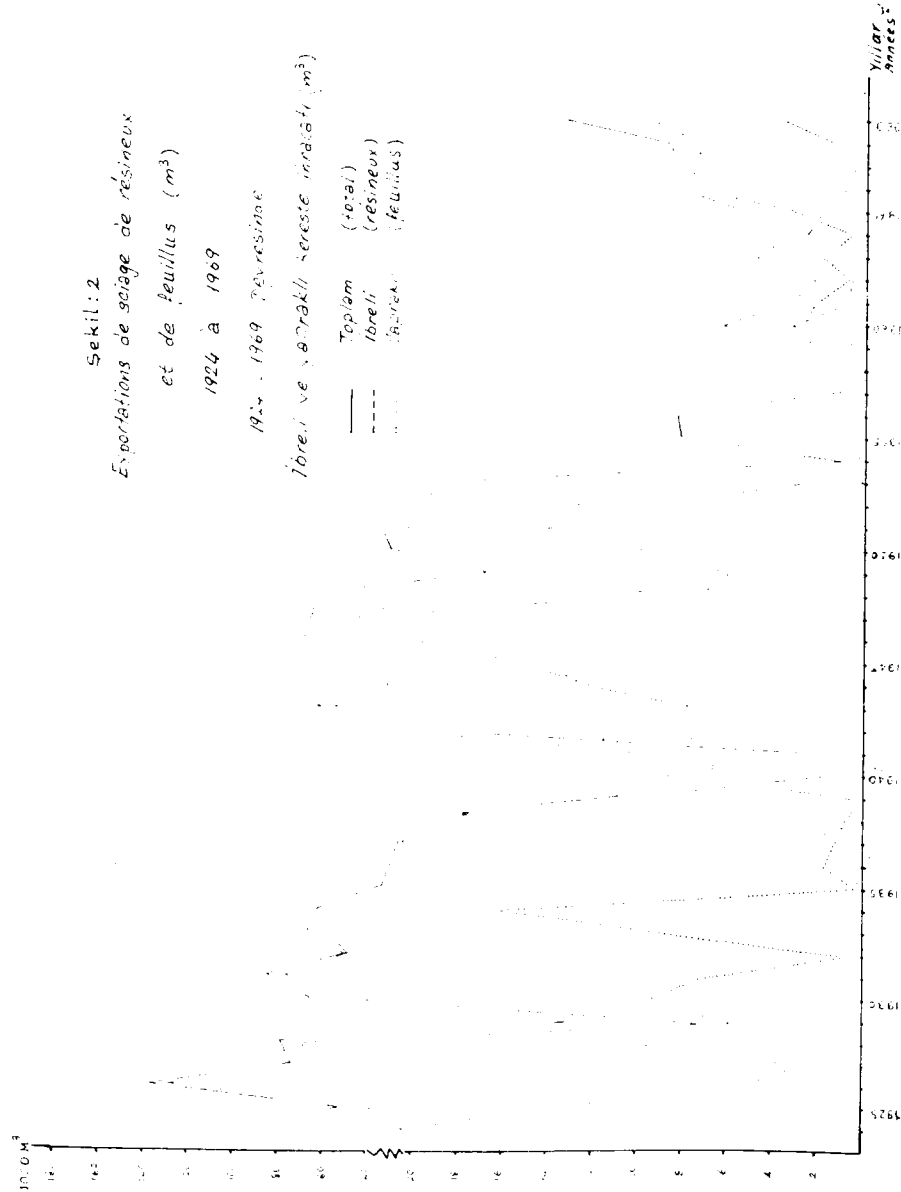
devrelerinde ithalâtın 330 bin m³ e kadar çıkan yüksek miktarlara vardığı; 1931 - 1935, 1942 - 1947 ve 1960 - 1969 devrelerinde de 10 m³ ün altına dahi inen düşük miktarlarda seyrettiği görülmektedir (Şekil : 1). Bu iniş ve çıkış periyotlarındaki ithalât miktarlarını etkileyen nedenler hakkında bir inceleme yapmak mümkün olamamıştır. Bununla beraber, düşük ithalât periyotlarından ilkinin o yıllardaki dünya ekonomik buhranı ile, ikincisini II. Dünya harbi ile, sonuncusunu da üre-

[*] Bu Tebliğ'de söz konusu edilen keresteden:

- Tarife numarası 44.04 olan ve «Kare veya dikdörtgen şeklinde kabaca yontulmuş ve biçilmiş ağaçlar.»
- Tarife numarası 44.05 olan ve «Sadece uzunlamasına biçilmiş, dilimlere ayrılmış veya yaprak halinde açılmış kalınlığı 5 mm. den fazla olan ağaçlar.»
- Tarife numarası 44.13 olan ve «Rendelenmiş, lambalanmış, yiv ve set açılmış, pervazlanmış, tesviye edilmiş veya benzeri ameliyelere tâbi tutulmuş ağaçlar.» anlaşılmaktadır.

timin arttırılması ve özellikle iğne yapraklı türler yönünden yurt içi ihtiyacın hemen tamamen kendi ormanlarımızdan karşılanması, kısmen de izlenen ekonomik politika ile ilişkiye getirmek düşünülebilir.

4) 1924 - 1969 devresindeki kereste ithalâtının çok büyük kısmını ibrelî ağaç türleri teşkil ettiğinden, tüm ithalât seyri de bunlara tâbi

olmuştur. Bir diğer ifade ile, ithalâtındaki ekstrem farklar, iğne yapraklı kereste ithalâtındaki farkları aksettirmektedir. Yayvan yapraklı ağaç türlerine ait kereste ithalâtının yıllar itibarile seyrinde, ibrelî türlerin ithalâtındaki kadar büyük farklar ve dalgalanmalar görülmemektedir (Şekil: 1). Bu tür kereste ithalâtının en yüksek miktarları 1955 - 1957 yılları arasında 2000 - 4000 m³ olarak gözükmemektedir (Tablo: 1).

1955 den bu yana olan devre için istatistiklerden edinilen bilgilere göre, ithâl edilen iğne yapraklı türler esas itibarile çam ve göknardır. Bunlar dışında, tefriki mümkün olmayan ve «Diğerleri» şeklinde ifade edilen türler de söz konusu olmakla beraber, bunlara ait miktarlar cüzdür. Yine aynı devredeki yayvan yapraklı kereste ithalâtı da «diğerleri» şeklinde verildiğinden türlerin belli edilmesi mümkün olamamıştır. İstatistiklerde «diğerleri» olarak verilen miktarlar dışında ve sadece 1955 yılı için bir miktar meşe kereste ithâl edildiği anlaşılmaktadır (Tablo: 2).

Memleketimiz ormanlarının tür zenginliği karşısında, özellikle çam ve göknar ormanlarımızın üretim potansiyeli dikkate alındığında, uzun yıllar bu iki türe ait kereste ithalâtında bulunulması dikkat çekicidir. Bunun nedenlerini tesbit etmek ayrı bir inceleme konusu olmak gerekir.

5) Tüm kereste ihracatında da yıllar itibarile dalgalanmalar olmuştur. Ancak, bu düzensizlik, hem miktar hem de mahiyet itibarile ithalattakine nazaran farklıdır. 1939, 1940 ve 1941 yıllarındaki nisbi düşüklük hariç, 1924 yılından 1953 yılına kadarki 30 yıllık devrede kereste ihracatı yıllık 15 bin m³ ün altına pek inmemiştir. Etüd periyodu içindeki en yüksek ihracat miktarları da (genellikle 70 - 80 bin m³ civarında) yine bu yıllarda görülmektedir. 1953 yılında 1962 yılına kadar olan ihracatta ise, eski yıllara kıyasla nisbi bir düzensizlik vardır. 1962 yılından itibaren de, 1969 yılında 13 bin m³ e varan devamlı bir artış müşahade edilmektedir.

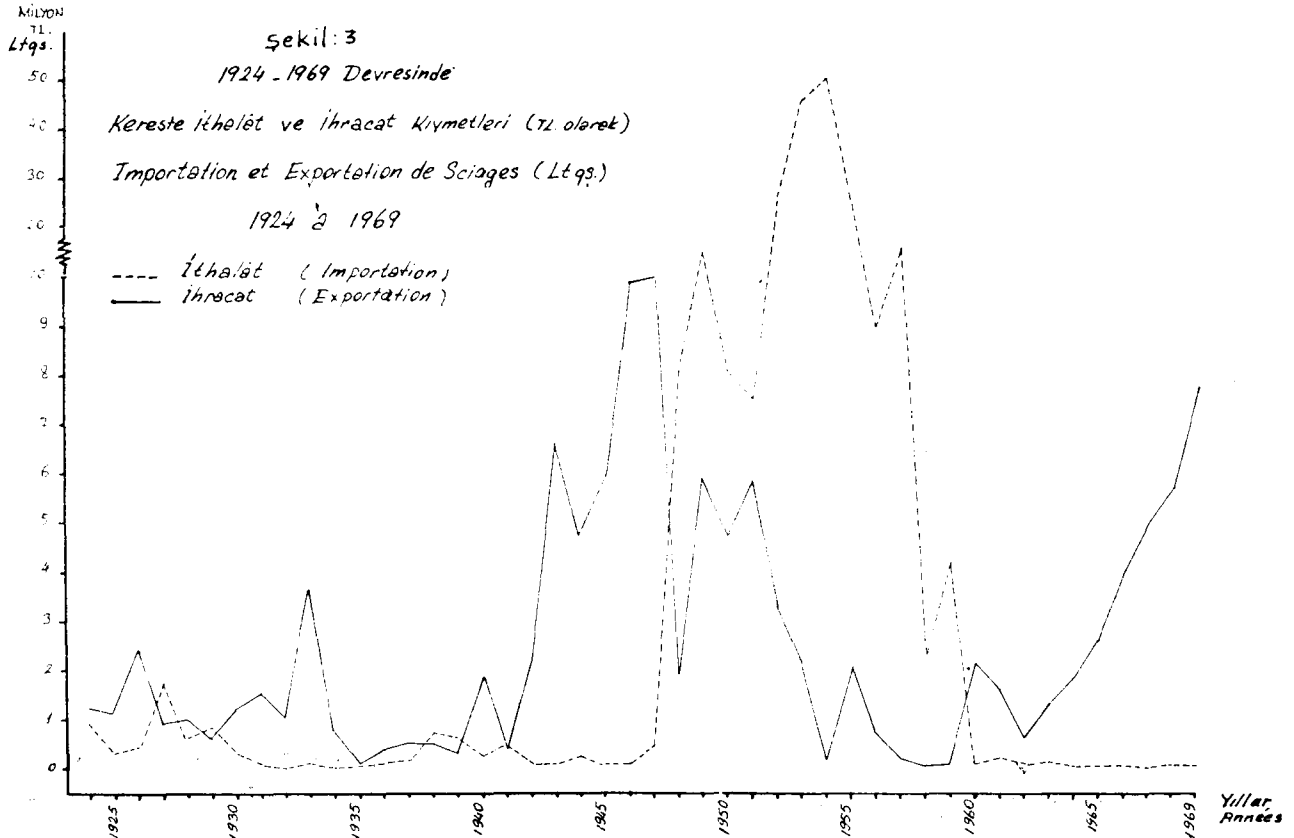
İhracatta, 1940 - 1941 yılları hariç, 1924 - 1947 yılları arasındaki devrede iğne yapraklı türlere ait kereste miktar itibarile ağır basmakta, yayvan yapraklı tür kerestesi ikinci plânda kalmaktadır. Ancak, münferit birkaç yıl dışında ihraç olunan iki tür kereste grubu arasında, ithalatta olduğu kadarki farklar görülmemektedir. 1947 yılından 1955 yılına kadarki 10 yıllık devrede ise, bu defa yayvan yapraklı kereste ön plâna çıkmaktadır. 1957 - 1964 arasını, bu yönden karakterize edecek bir durum mevcut değildir. 1964 den itibaren de yayvan yapraklı türlere ait kereste ihracatı ekseriyeti teşkil etmektedir. Kereste ihracatında bu iki tür grubu arasındaki ilişkide bir paralellik görülme-

1955 - 1969 Devresindeki Kereste İthalatı (Ağaç türleri itibarile)
 Importations de sciage, par essences, 1955 à 1969

YILLAR Années	İBRELİ TÜRLER Résineux								YAPRAKLI TÜRLER Feuillus						GENEL TOPLAM Total Général	
	ÇAM Pin		GÖKNAR Sapin		DişERLERİ Autres		TOPLAM Total		MEŞE Chêne		DişERLERİ Autres		TOPLAM Total		Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.
	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ltgs.		
1955	41370	6727544	117453	18555034	—	—	158823	25282578	147	92373	1614	270678	1761	363050	160584	25645629
1956	19396	3474101	26380	4829231	—	—	45776	8303332	—	—	4062	730276	4052	730278	49828	9033610
1957	26258	6598636	40038	9367358	—	—	66296	15963994	—	—	2486	550568	2486	550568	68782	16516562
1958	7409	1064858	6229	1229311	109	23732	13747	2317901	—	—	3	1919	3	1919	13750	2319820
1959	10154	1805578	17031	2467684	39	4981	27224	4278243	—	—	5	1679	5	1679	27229	4279022
1960	—	—	716	99094	—	—	716	99094	—	—	36	7967	36	7967	752	107061
1961	56	4500	—	—	114	152026	170	197026	—	—	5	5113	5	5113	175	202139
1962	—	—	—	—	8	9982	8	9982	—	—	101	103169	101	103169	109	113151
1963	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105	139393	105	139393	105	139393
1964	104	75613	15	9461	—	—	119	85074	—	—	35	2800	35	2800	154	87874
1965	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	13517	9	13517	9	13517
1966	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	30453	12	30453	12	30453
1967	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1968	—	—	—	—	25	21642	25	21642	—	—	—	—	—	—	25	21642
1969	—	—	—	—	30	24545	30	24545	—	—	—	—	—	—	30	24545

Kaynaklar : 1) Devlet İstatistik Enstitüsü - Dış Ticaret İstatistikleri Kısım I, 1955 - 1969

Sources : 2) Orman Genel Müdürlüğü Genel İstatistik Albümü (1938 - 1967), Ankara 1969

mekte, bazı yıllar biri artarken diğeri azalmaktadır. Bu itibarla, tüm ihracat seyrine olan etkileri ortaktır, birinin ağırlığı söz konusu değildir (Tablo: 1; Şekil: 2).

6) Kereste ihracatındaki iğne yapraklı türler, esas itibarile çam ve bilhassa sedirdir. Bunlar dışında ve bazı yıllarda «diğerleri» adı ile yapılan ibreli kereste ihracatı yine cüzi miktarlara inhisar etmektedir. 1955 den bu yana olan süre içindeki ihracatta sedir kerestesinin devamlı yer alışı ve en büyük paya sahip oluşu dikkate değer olmakla beraber, miktar itibarile daha eski yıllar seviyesine çıkamamaktadır. Örneğin; 1937, 1938, 1944, 1950, 1951 yıllarındaki ihracat 10 000 m³ civarında olmuştur⁽⁵⁾.

Yine 1955 den sonrasına ait kereste ihracatında yer alan yayvan yapraklı türlerin, kayın, ceviz, kavak ve diğerleri olduğu görülmektedir. Bunlar arasında ağırlık taşıyanlar, evvelâ kayın sonra da cevizdir. Kavak kerestesi ihracatı hem süresiz hem de cüzi olmuştur. Diğer yayvan yapraklı türlere ait kereste ihracatı ise özellikle 1961 den bu yana süreklilik göstermektedir (Tablo: 3).

7) 1956-1967 arasındaki devreye nazaran kereste ithâl edilen ülkeler, miktar itibarile sırasıyla Rusya, Romanya, Avusturya, Yugoslavya ve Finlandiya'dır. Bunlar dışında; Amerika Birleşik Devletleri, Hollanda, İsveç, Fransa, Batı Almanya, İngiltere ve İsviçre, cüzi miktarlarla da olsa ithalât yapılan memleketler arasında bulunmaktadır. Bu ülkelerden İsveç, Finlandiya, Hollanda ve İsviçre'den iğne yapraklı tür kerestesi ithâl edilmiş, diğer ülkelerden her iki tür grubu kereste de getirilmiştir. Yayvan yapraklı tür kereste ithalâtı için tercih edilen memleketin Fransa olduğu söylenebilir. Diğer yandan, başta Fransa olmak üzere ekzotik türlere ait ihracat merkezlerinin Batı Avrupa ülkelerinde bulunduğu gözönünde tutulursa, yayvan yapraklı tür ithalâtının genellikle ekzotik türlere dayandığı sonucuna varılabilir.

Tekerrür itibarile, yani ithalâtın devamlılığı bakımından Rusya, Batı Almanya, Amerika Birleşik Devletleri diğerlerine kıyasla öne çıkmakla beraber, miktar yönünden olduğu kadar ithâl edilen ülkeler yönünden de bir düzensizlik göze çarpmaktadır.

1965 den sonrası için ithalât yapılan tek ülke Amerika Birleşik Devletleri'dir (Tablo: 4).

[5] Evcimen, B. S. : 1963 Türkiye Sedir Ormanlarının Ekonomik Önemi, Hasılat ve Amenajman Esasları S. 62.

Tablo : 3
1955 - 1969 Devresindeki Kereste İhracatı (Ağaç türleri itibarile)
Exportations de sciage, par essences, 1955 - 1969

YILLAR Années	İBRELİ TÜRLER Résineux						YAPRAKLI TÜRLER Feuillus						GENEL TOPLAM						
	ÇAM Pin		SEDİR Cèdre		DİĞERLERİ Autres		KAYIN Hêtre		CEVİZ Noyer		KAVAK Peuplier		DİĞERLERİ Autres		TOPLAM Total				
	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ligs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ligs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ligs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ligs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ligs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ligs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ligs.	Miktar Quantité M ³	Kıymet Valeur Ligs.			
1955	116	16439	—	—	—	—	8014	2071769	—	—	—	—	166	22942	8180	2094711	8296	2111150	
1956	—	500	97989	—	—	—	7704	642066	18	3062	—	—	118	28042	7840	673170	8340	771159	
1957	—	706	142910	343	63779	1049	2066689	—	—	—	—	—	—	—	67	16467	1116	223156	
1958	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	117	9360	158	17400	17400
1959	—	—	400	70698	433	18980	833	89678	85	14080	—	—	—	—	49	3921	134	18001	967
1960	50	6300	3314	904531	30	6300	3394	917131	2493	582785	445	635204	—	—	65	25275	3003	1243264	6397
1961	50	22500	914	342902	—	—	964	365402	2149	1086572	234	190122	—	—	—	—	2383	1276694	3347
1962	—	—	593	224622	9	3258	602	227880	165	78214	107	157037	30	6261	320	158503	622	400015	1224
1963	4	2200	960	362061	—	—	964	364261	554	246775	188	195506	—	—	1162	543180	1904	985461	2868
1964	—	—	2697	1237856	—	—	2697	1237856	247	112157	264	368357	—	—	229	147715	740	628229	3437
1965	38	25972	2015	902635	—	—	2053	928607	2602	1055981	385	396684	—	—	266	201417	3253	1654062	5306
1966	62	33615	840	328213	—	—	902	361828	6077	2423575	1226	1163338	—	—	120	93154	7423	3680067	8325
1967	—	—	553	236424	—	—	553	236424	5788	2404093	1992	2261317	—	—	103	72960	7883	4738370	8436
1968	—	—	1386	1058304	—	—	1386	1058304	5861	2544770	1376	1992139	—	—	135	136230	7372	4673139	8758
1969	699	549213	2620	1256643	460	177120	3779	1982976	6064	2204301	1694	3025832	49	10624	1716	574387	9523	5815144	13302

TABLO : 4

1956 - 1967 Devresindeki Kereste İthalatı (Ülkeler İtibarıle)

Tableau : 4

Importation de sciage, par pays, 1956 à 1967

İTHAL EDİLEN ÜLKELER Pays Expéditeurs	1956					
	İBRELI Résineux		YAPRAKLI Feuillus		TOPLAM Total	
	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.
ROMANYA - Roumanie	14288	2536900	2423	441410	16711	2978310
AVUSTURYA - Autriche	6021	945225	—	—	6021	945225
YUGOSLAVYA - Yougoslavie	6217	1213462	—	—	6217	1213462
RUSYA - U. R. S. S.	15138	2824664	5	523	15143	2825187
FRANSA - France	349	62440	—	—	349	62440
B. ALMANYA - F. d'Allemagne	—	—	—	—	—	—
HOLLANDA - Hollande	1324	260896	—	—	1324	260896
İSVEÇ - Suède	544	110990	—	—	544	110990
İNGİLTERE - Angleterre	—	—	—	—	—	—
İSVİÇRE - Suisse	—	—	—	—	—	—
A. B. D. - U. S. A.	1524	283275	1624	288345	3148	571620
FINLANDIYA - Finlande	371	62480	—	—	371	62480
T O P L A M - Total	45776	8300332	4052	730278	49828	9033610

Kaynaklar : 1) Orman Genel Müdürlüğü, Genel İstatistik Albümü 1938 - 1967,
(Sources)

2) Devlet İstatistik Enstitüsü, Dış Ticaret İstatistikleri, (Kısım I)

1957						1958					
İBRELI Résineux		YAPRAKLI Feuillus		TOPLAM Total		İBRELI Résineux		YAPRAKLI Feuillus		TOPLAM Total	
Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.
6256	1560188	119	28480	6375	1588668	—	—	—	—	—	—
203	31199	—	—	203	31199	200	31342	—	—	200	31342
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52765	12039522	2367	521789	55132	12561311	13541	2283875	—	—	13541	2283875
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
184	23290	—	—	184	23290	—	—	—	—	—	—
—	—	—	299	—	299	6	2684	—	—	6	2684
232	41854	—	—	232	41854	—	—	—	—	—	—
872	191188	—	—	872	191188	—	—	3	1919	3	1919
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5784	2078753	—	—	5784	2078753	—	—	—	—	—	—
66296	15965994	2486	550568	68782	16516562	13747	2317901	3	1919	13750	2319820

Ankara 1969

1956 - 1967

TABLO : 4 den Devam

İTHAL EDİLEN ÜLKELER <i>Pays Expéditeurs</i>	1959					
	İBRELI <i>Résineux</i>		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>	
	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.
ROMANYA - <i>Roumanie</i>	4036	527839	—	—	4036	527839
AVUSTURYA - <i>Autriche</i>	5810	706125	—	—	5810	706125
YUGOSLAVYA - <i>Yougoslavie</i>	—	—	—	—	—	—
RUSYA - <i>U. R. S. S.</i>	17008	2968687	—	—	17008	2968687
FRANSA - <i>France</i>	—	—	5	1679	5	1679
B. ALMANYA - <i>F. d'Allemagne</i>	—	—	—	—	—	—
HOLLANDA - <i>Hollande</i>	—	—	—	—	—	—
ISVEÇ - <i>Suède</i>	356	73209	—	—	356	73209
İNGİLTERE - <i>Angleterre</i>	—	—	—	—	—	—
İSVİÇRE - <i>Suisse</i>	14	2383	—	—	14	2383
A. B. D. - <i>U. S. A.</i>	—	—	—	—	—	—
FINLANDIYA - <i>Finlande</i>	—	—	—	—	—	—
T O P L A M - Total	27224	4278243	5	1679	27229	4279922

1960						1961					
İBRELI <i>Résineux</i>		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>		İBRELI <i>Résineux</i>		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>	
Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
607	78946	—	—	607	78946	—	—	—	—	—	—
109	20148	—	—	109	20148	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	56	45000	—	—	56	45000
—	—	19	6332	19	6332	—	—	5	5113	5	5113
—	—	17	1635	17	1635	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	35	39479	—	—	35	39479
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	79	112547	—	—	79	112547
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
716	99094	36	7967	752	107061	170	197026	5	5113	175	202139

TABLO : 4 den Devam

İTHAL EDİLEN ÜLKELER Pays Expéditeurs	1962					
	İBRELI Résineux		YAPRAKLI Feuillus		TOPLAM Total	
	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.
ROMANYA - Roumanie	—	—	—	—	—	—
AVUSTURYA - Autriche	—	—	—	—	—	—
YUGOSLAVYA - Yougoslavie	—	—	—	—	—	—
RUSYA - U. R. S. S.	—	—	—	—	—	—
FRANSA - France	—	—	—	—	—	—
B. ALMANYA - F. d'Allemagne	—	—	—	—	—	—
HOLLANDA - Hollande	8	9982	71	80348	79	90330
İSVEÇ - Suède	—	—	—	—	—	—
İNGİLTERE - Angleterre	—	—	—	—	—	—
İSVİÇRE - Suisse	—	—	—	—	—	—
A. B. D. - U. S. A.	—	—	30	22821	30	22821
FINLANDIYA - Finlande	—	—	—	—	—	—
T O P L A M - Total	8	9982	101	103169	109	113151

1963						1964					
İBRELI Résineux		YAPRAKLI Feuillus		TOPLAM Total		İBRELI Résineux		YAPRAKLI Feuillus		TOPLAM Total	
Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	17	11087	—	—	17	11087
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	62	11986	—	—	62	11986
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	105	139393	105	139393	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2	1593	—	—	2	1593
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	38	60408	35	2800	73	63208
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	105	139393	105	139393	119	85074	35	2800	154	87874

TABLO : 4 den Devam

İTHAL EDİLEN ÜLKELER <i>Pays Expéditeurs</i>	1965					
	İBRELİ <i>Résineux</i>		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>	
	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.
ROMANYA - <i>Roumanie</i>	—	—	—	—	—	—
AVUSTURYA - <i>Autriche</i>	—	—	—	—	—	—
YUGOSLAVYA - <i>Yougoslavie</i>	—	—	—	—	—	—
RUSYA - <i>U. R. S. S.</i>	—	—	—	—	—	—
FRANSA - <i>France</i>	—	—	—	—	—	—
B. ALMANYA - <i>F. d'Allemagne</i>	—	—	—	—	—	—
HOLLANDA - <i>Hollande</i>	—	—	—	—	—	—
ISVEÇ - <i>Suède</i>	—	—	—	—	—	—
İNGİLTERE - <i>Angleterre</i>	—	—	—	—	—	—
İSVİÇRE - <i>Suisse</i>	—	—	—	—	—	—
A. B. D. - <i>U. S. A.</i>	—	—	9	13517	9	13517
FINLANDIYA - <i>Finlande</i>	—	—	—	—	—	—
T O P L A M - Total	—	—	9	13517	9	13517

1966						1967					
RÉSİNEUX İBRELİ		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>		İBRELİ <i>Résineux</i>		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>	
Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	12	30453	12	30453	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	12	30453	12	30453	—	—	—	—	—	—

TABLO : 4 den devamı ve sonu

İTHAL EDİLEN ÜLKELER <i>Pays Expéditeurs</i>	TOPLAM <i>Total</i>		İTHALAT ORANI %
	Miktar <i>Quantité M³</i>	Kıymet <i>Valeur Ltgs.</i>	<i>pourcentage</i> Miktar <i>Quantité M³</i>
ROMANYA - Roumanie	27122	5094817	17
AVUSTURYA - Autriche	12858	1803924	8
YUGOSLAVYA - Yougoslavie	6326	1233610	4
RUSYA - U. R. S. S.	100942	20696045	63
FRANSA - France	378	75564	—
B. ALMANYA - F. d'Allemagne	306	164318	—
HOLLANDA - Hollande	1444	393688	1
İSVEÇ - Suède	1134	227646	1
İNGİLTERE - Angleterre	875	193107	—
İSVİÇRE - Suisse	14	2383	—
A. B. D. - U. S. A.	3351	814166	2
FINLANDIYA - Finlande	6155	2141233	4
T O P L A M - Total	160905	32840502	100

8) Yine aynı devre içindeki kereste ihracatı, ihraç olunan ülkeler itibarile incelendiğinde, bu devreye ait tüm miktar olarak sırasıyla Yunanistan, Lübnan, Bulgaristan, Suriye, İsrail'in ön plânda gelen dış pazarlar olduğu, bunların dışında İtalya, İsviçre, Polonya, Çekoslovakya, Kıbrıs, Mısır, Rusya, İngiltere, Batı Almanya, Suudi Arabistan, Fransa, Finlandiya, İsveç, Avusturalya, Japonya, Amerika Birleşik Devletleri, Yugoslavya, Küba ve Venezuela gibi ülkelere de cüzi miktarlarla veya tek yıl için de olsa ihracat yapıldığı görülmektedir.

Bu ülkelerden Mısır ve Küba, münhasıran iğne yapraklı tür kerestesi talep etmekte; Yunanistan, Lübnan, Suriye ve Amerika Birleşik Devletleri'ne her iki türden ihracat yapılmakta, diğer bütün adı geçen ülkelere yapılan ihracat, genellikle yayvan yapraklı ağaç türlerine ait kereste cinslerine inhisar etmektedir.

Kereste ihracatının, Lübnan, Suriye, İsrail, Yunanistan, İtalya, ve İngiltere gibi ülkelere, diğerlerine kıyasla daha sürekli ve muntazam şekilde yapıldığı, diğer bir ifade ile bu ülkelerin önde gelen dış pazarları teşkil ettiği anlaşılmaktadır (Tablo: 5).

9) 1924 - 1969 yılları arasındaki 46 yıllık süre içinde yapılan kereste ithalât ve ihracatına ait kıymet karşılaştırılmasının ortaya koyduğu sonuçlar şunlardır:

1924 - 1947 arasındaki devrede, kıymet (TL.) olarak ihracat ağır basmakta, yani kereste ile ilgili dış ticaret dengesi aktif bir durum arz etmektedir.

1948 - 1959 devresinde bunun aksi müşahade olunmakta, 1960 yılından itibaren de yine ihracat kıymeti ithalâta kıyasla daha fazla olmak suretiyle aktif durum iade edilmiş bulunmaktadır.

İlk devre için ihracat fazlasının en yüksek seviyede olduğu yıllar, 10 milyon TL. sına yakın değerlerle 1946 ve 1947 yıllarıdır. İthalâtın ağır bastığı devredeki farkların ise 1952 - 1955 yılları arasında azamiye ulaştığı, özellikle 1953 ve 1954 yıllarında 50 milyon TL. sı civarında olduğu anlaşılmaktadır. 1960 yılından sonra kaydedilen aktif durumdaki ihracat lehine olan kıymet farkı, yıldan yıla bir artış göstererek 1969 da 8 milyon TL. sına yaklaşmıştır (Tablo 1); Şekil: 3).

TABLO : 5 den devam

İHRAÇ EDİLEN ÜLKELER Pays destinataire	1959					
	İBRELI Résineux		YAPRAKLI Feuillus		TOPLAM Total	
	Miktar Quantité M ²	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ²	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ²	Kıymet Valeur Ltgs.
LÜBNAN - Liban	791	83955	25	4550	816	88505
SURİYE - Syrie	20	2072	69	6441	89	8513
İSRAİL - Israël	—	—	—	—	—	—
KIBRIS - Chypre	—	—	40	7010	40	7010
MİSİR - Egypte	—	—	—	—	—	—
İTALYA - Italie	—	—	—	—	—	—
RUSYA - U.R.S.S.	—	—	—	—	—	—
İNGİLTERE - Angleterre	—	—	—	—	—	—
YUNANİSTAN - Grèce	22	3651	—	—	22	3651
B. ALMANYA - F. d'Allemagne	—	—	—	—	—	—
İSVİÇRE - Suisse	—	—	—	—	—	—
AVUSTURYA - Autriche	—	—	—	—	—	—
İSPANYA - Espagne	—	—	—	—	—	—
S. ARABİSTAN - Arabie Saoudite	—	—	—	—	—	—
POLONYA - Pologne	—	—	—	—	—	—
FRANSA - France	—	—	—	—	—	—
FINLANDIYA - Finlande	—	—	—	—	—	—
İSVEÇ - Suède	—	—	—	—	—	—
AVUSTRALYA - Australie	—	—	—	—	—	—
A. B. D. - U. S. A.	—	—	—	—	—	—
ÇEKOSLAVAKYA - Tchecoslovaquie	—	—	—	—	—	—
BULGARİSTAN - Bulgarie	—	—	—	—	—	—
KÜBA - Cuba	—	—	—	—	—	—
YUGOSLAVYA - Yougoslavie	—	—	—	—	—	—
JAPONYA - Japon	—	—	—	—	—	—
VENEZUELA - Venezuela	—	—	—	—	—	—
TOPLAM - Total	833	89678	134	18001	967	107679

Miktar Quantité M ²	1960						Miktar Quantité M ²	Kıymet Valeur Ltgs.	1961					
	İBRELI Résineux		YAPRAKLI Feuillus		TOPLAM Total				İBRELI Résineux		YAPRAKLI Feuillus		TOPLAM Total	
	Miktar Quantité M ²	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ²	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ²	Kıymet Valeur Ltgs.			Miktar Quantité M ²	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ²	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M ²	Kıymet Valeur Ltgs.
244	93753	182	74025	426	167778	914	342902	244	108591	1158	451494			
775	241065	2090	496272	2865	737337	50	22500	—	—	50	22500			
—	—	221	12488	221	12488	—	—	1944	1003360	1944	1003360			
—	—	40	7815	40	7815	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	9	13770	9	13770			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
30	6300	65	25275	95	31575	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	96	79811	96	79811			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	80	46861	80	46861			
—	—	12	38474	13	38474	—	—	10	24300	10	24300			
—	—	392	588915	392	588915	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
2345	576013	—	—	2345	576013	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
3394	917131	3003	1243264	6397	2160395	964	365402	2383	1276694	3347	1642096			

TABLO : 5 den devam

İHRAÇ EDİLEN ÜLKELER <i>Pays destinataire</i>	1962					
	İBRELİ <i>Résineux</i>		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>	
	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.
LÜBNAN - Liban	593	224622	139	59920	732	284542
SURİYE - Syrie	—	—	—	—	—	—
İSRAİL - Israël	9	3258	—	—	—	—
KIBRIS - Chypre	—	—	38	21767	38	21767
MİSİR - Egypte	—	—	—	—	—	—
İTALYA - Italie	—	—	95	133611	95	133611
RUSYA - U. R. S. S.	—	—	—	—	—	—
İNGİLTERE - Angleterre	—	—	41	16442	41	16442
YUNANİSTAN - Grèce	—	—	286	130220	286	130220
B. ALMANYA - F. d'Allemagne	—	—	—	—	—	—
İSVİÇRE - Suisse	—	—	—	—	—	—
AVUSTURYA - Autriche	—	—	—	—	—	—
İSPANYA - Espagne	—	—	—	—	—	—
S. ARABİSTAN - Arabie Saoudite	—	—	—	—	—	—
POLONYA - Pologne	—	—	—	—	—	—
FRANSA - France	—	—	—	—	—	—
FİNLANDIYA - Finlande	—	—	16	32400	16	32400
İSVEÇ - Suède	—	—	7	5042	7	5042
AVUSTRALYA - Australie	—	—	—	—	—	—
A. B. D. - U. S. A.	—	—	—	—	—	—
ÇEKOSLAVAKYA - Tchecoslovaquie	—	—	—	—	—	—
BULGARİSTAN - Bulgarie	—	—	—	—	—	—
KÜBA - Cuba	—	—	—	—	—	—
YUGOSLAVYA - Yougoslavie	—	—	—	—	—	—
JAPONYA - Japon	—	—	—	—	—	—
VENEZÜELA - Venezuela	—	—	—	—	—	—
TOPLAM - Total	602	227880	622	400015	1225	627895

1963						1964					
İBRELİ <i>Résineux</i>		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>		İBRELİ <i>Résineux</i>		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>	
Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.	Miktar Quantité M³	Kıymet Valeur Ltgs.
812	300914	107	38633	919	339547	2226	1018267	—	—	2226	1018267
68	24495	—	—	68	24495	18	4151	300	148500	318	152651
—	—	466	215470	466	215470	—	—	177	74053	177	74053
—	—	16	7887	16	7887	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	2200	55	76302	59	78502	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	107	75499	107	75499	—	—	70	38104	70	38104
80	36652	1041	472812	1121	509464	171	71089	189	127625	360	198714
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	80	52135	80	25135	—	—	114	73814	114	73814
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	32	46723	32	46723	—	—	172	310482	172	310482
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
964	364261	1904	985461	2868	1349722	2415	1093507	1022	772578	3437	1866085

TABLO : 5 den devam

İHRAÇ EDİLEN ÜLKELER <i>Pays destinataires</i>	1965					
	İBRELİ <i>Résineux</i>		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>	
	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.
LÜBNAN - <i>Liban</i>	1815	814605	5	11861	1820	826466
SURİYE - <i>Syrie</i>	238	114002	—	—	238	114002
İSRAİL - <i>Israël</i>	—	—	—	—	—	—
KİBRİS - <i>Chypre</i>	—	—	—	—	—	—
MİSİR - <i>Egypte</i>	—	—	—	—	—	—
İTALYA - <i>Italie</i>	—	—	48	39447	48	39447
RUSYA - <i>U. R. S. S.</i>	—	—	—	—	—	—
İNGİLTERE - <i>Angleterre</i>	—	—	13	7586	13	7586
YUNANİSTAN - <i>Grèce</i>	—	—	1216	544227	1216	544227
B. ALMANYA - <i>F. d'Allemagne</i>	—	—	—	—	—	—
İSVİÇRE - <i>Suisse</i>	—	—	31	25200	31	25200
AVUSTURYA - <i>Autriche</i>	—	—	301	320156	301	320156
İSPANYA - <i>Espagne</i>	—	—	1625	701537	1625	701537
S. ARABİSTAN - <i>Arabie Saoudite</i>	—	—	14	4048	14	4048
POLONYA - <i>Pologne</i>	—	—	—	—	—	—
FRANSA - <i>France</i>	—	—	—	—	—	—
FINLANDIYA - <i>Finlande</i>	—	—	—	—	—	—
İSVEÇ - <i>Suède</i>	—	—	—	—	—	—
AVUSTRALYA - <i>Australie</i>	—	—	—	—	—	—
A. B. D. - <i>U. S. A.</i>	—	—	—	—	—	—
ÇEKOSLAVAKYA - <i>Tchécoslovaquie</i>	—	—	—	—	—	—
BULGARİSTAN - <i>Bulgarie</i>	—	—	—	—	—	—
KÜBA - <i>Cuba</i>	—	—	—	—	—	—
YUGOSLAVYA - <i>Yougoslavie</i>	—	—	—	—	—	—
JAPONYA - <i>Japon</i>	—	—	—	—	—	—
VENEZÜELA - <i>Venezuela</i>	—	—	—	—	—	—
TOPLAM - <i>Total</i>	2053	928607	3253	1654062	5306	2582699

İHRAÇ EDİLEN ÜLKELER <i>Pays destinataires</i>	1966						1967					
	İBRELİ <i>Résineux</i>		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>		İBRELİ <i>Résineux</i>		YAPRAKLI <i>Feuillus</i>		TOPLAM <i>Total</i>	
	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Kıymet <i>Valeur</i> Ltgs.
LÜBNAN - <i>Liban</i>	840	328213	524	213818	1364	542031	—	—	—	—	569	255829
SURİYE - <i>Syrie</i>	62	33615	—	—	62	33615	—	—	—	—	—	—
İSRAİL - <i>Israël</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	147	57993
KİBRİS - <i>Chypre</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
MİSİR - <i>Egypte</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
İTALYA - <i>Italie</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
RUSYA - <i>U. R. S. S.</i>	—	—	455	271258	455	271258	—	—	—	—	614	616253
İNGİLTERE - <i>Angleterre</i>	—	—	4	7650	4	7650	—	—	—	—	—	—
YUNANİSTAN - <i>Grèce</i>	—	—	10	7258	10	7258	—	—	—	—	4	4379
B. ALMANYA - <i>F. d'Allemagne</i>	—	—	4577	1745908	4577	1745908	—	—	—	—	5719	2418879
İSVİÇRE - <i>Suisse</i>	—	—	59	50760	59	50760	—	—	—	—	80	94843
AVUSTURYA - <i>Autriche</i>	—	—	330	309472	330	309472	—	—	—	—	622	683134
İSPANYA - <i>Espagne</i>	—	—	318	439952	318	439952	—	—	—	—	306	503117
S. ARABİSTAN - <i>Arabie Saoudite</i>	—	—	1086	566487	1086	566487	—	—	—	—	—	—
POLONYA - <i>Pologne</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
FRANSA - <i>France</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	99	109393
FINLANDIYA - <i>Finlande</i>	—	—	40	40288	40	40288	—	—	—	—	146	83467
İSVEÇ - <i>Suède</i>	—	—	20	47216	20	47216	—	—	—	—	—	—
AVUSTRALYA - <i>Australie</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A. B. D. - <i>U. S. A.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49	66497
ÇEKOSLAVAKYA - <i>Tchécoslovaquie</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
BULGARİSTAN - <i>Bulgarie</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
KÜBA - <i>Cuba</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YUGOSLAVYA - <i>Yougoslavie</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	56640
JAPONYA - <i>Japon</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	12323
VENEZÜELA - <i>Venezuela</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	12047
TOPLAM - <i>Total</i>	902	361825	7423	3700067	8324	4061895	—	—	—	—	8436	4974794

TABLO : 5 den devamı ve sonu

İHRAÇ EDİLEN ÜLKELER <i>Pays destinataires</i>	TOPLAM <i>Total</i>		IHRACAT ORANI <i>pourcentage</i>
	Miktar <i>Quantité</i> M ³	Değer <i>Valeur</i> Kıymet Ltgs	Miktar <i>Quantité</i> M ³
LÜBNAN - <i>Liban</i>	11127	4188491	22
SURİYE - <i>Syrie</i>	4007	1161273	8
İSRAİL - <i>Israël</i>	3633	1618192	8
KIBRIS - <i>Chypre</i>	202	59227	
MİSİR - <i>Egypte</i>	284	58855	
İTALYA - <i>Italie</i>	1319	1164019	3
RUSYA - <i>U. R. S. S.</i>	4	7650	
İNGİLTERE - <i>Angleterre</i>	252	151780	
YUNANİSTAN - <i>Grèce</i>	13430	5588166	27
B. ALMANYA - <i>F. d'Allemagne</i>	139	145603	
İSVİÇRE - <i>Suisse</i>	983	1017806	2
AVUSTURYA - <i>Autriche</i>	1215	1468985	2
İSPANYA - <i>Espagne</i>	2711	1268054	6
S. ARABİSTAN - <i>Arabie Saoudite</i>	14	4048	
POLONYA - <i>Pologne</i>	303	466598	1
FRANSA - <i>France</i>	186	123755	
FINLANDIYA - <i>Finlande</i>	36	79616	
İSVEÇ - <i>Suède</i>	7	5042	
AVUSTRALYA - <i>Australie</i>	80	46861	
A. B. D. - <i>U. S. A.</i>	72	129346	
ÇEKOSLAVAKYA - <i>Tchécoslovaquie</i>	392	588915	1
BULGARİSTAN - <i>Bulgarie</i>	6852	385057	14
KÜBA - <i>Cuba</i>	2345	576013	5
YUGOSLAVYA - <i>Yougoslavie</i>	48	56640	
JAPONYA - <i>Japon</i>	3	12323	
VENEZÜELA - <i>Venezuela</i>	30	12047	
TOPLAM - <i>Total</i>	49774	20384332	

GENEL SONUÇLAR

Diş ticaretle ilgili çok çeşitli etken ve nedenler üzerinde durulamamış, detaya inen bir inceleme yapılamamış olmakla beraber, gözden geçirilmiş olan istatistiki değerlerle bu konudaki bilgilerin ışığı altında genel nitelikte de olsa bazı sonuçların çıkarılması mümkün görülmüş ve bunlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Memleketimiz, Cumhuriyetin ilânından bu yana devamlı olarak kereste ithalatı ve ihracatı yapagelmektedir.

b) Gerek miktar gerekse ilgili ülkeler yönünden düzenli, dengeli ve sürekli bir durumun müşahede edilmemiş olması, ithalat ve ihracatın belli bir plân ve programa göre yapılmadığını, yıllık ihtiyaçlara veya imkânlarla göre yürütüldüğünü, genel bir deyimle bir politikadan yoksun bulunduğunu ortaya koymaktadır.

c) Üretimi arttırmak ve iç pazar şartlarına uygun bir endüstri kurarak talebi karşılayacak tedbirler almak suretiyle kereste ithalatını çok daha azaltmak ve muhtemelen sadece ekzotik türlere inhisar ettirmek mümkün olabilecektir.

d) Yine gerekli tedbirlerin gerçekleştirilmesiyle kereste ihracatını arttırmak, sürekli kılmak ve bu yoldan genel dış ticaret dengesine olumlu katkıda bulunmak, keza mümkün görülmektedir.

Yakındoğu ülkelerine her iki tür grubundan özellikle iğne yapraklı tür ve bilhassa sedir kerestesi, ihracat imkânı bulunabilen diğer ülkelere de bilhassa kayın (fırınlanmış) ve ceviz kerestesi ihraç etmek olanağı mevcuttur. Esasen, bu kereste neveleri, dış piyasalardaki başlıca ihracatçı ülkelerin rekabetine en az konu olabilecek ürünlerdir.

e) İhracatı arttıracak tedbirler, elbette ki bu konuyu kapsayacak bir politikaya sahip olunmasını ön şart olarak gerektirmektedir. Bu politika, üretim - iç tüketim ilişkilerini esas tutarak ve konuda sıhhatli donelere dayanarak, memleket genel ekonomi politikası gereklerini, ilgili endüstri imkân ve şartlarını, dış pazarlardaki bugünkü taleplerin niteliklerini ve gelecekteki eğilimleri ve ilgili diğer koşulları ve ayrıca standardizasyon tedbirlerini, hatta yurt içi tüketime verilebilecek yönleri ele alacaktır. Bu konularda yeterli araştırmalara büyük ihtiyaç duyulmaktadır.

Commerce extérieur de sciage de la Turquie

R E S U M E

D'après les statistiques récentes de la FAO, le sciage occupe une place très importante dans le commerce mondial de produits du bois.

Jusqu'à présent, la Turquie a exporté certains produits forestiers aux pays du Proche et du Moyen Orient. La majeure partie de ces exportations consiste en sciage. Il faudra donc attacher de l'importance à ce produit du bois, lorsqu'il s'agit d'exportation des produits forestiers en Turquie.

La présente étude a pour de constater les relations de commerce extérieur du sciage en se basant sur les renseignements qui appartient à l'importation et à l'exportation de ce produit du bois entre les années 1924 - 1969.

Selon les chiffres indiqués dans cette étude, les principales caractéristiques peuvent être résumées comme suit:

1 — Depuis 1924, la Turquie exporte et importe continuellement du sciage (Tableau : 1).

2 — La grande partie des importations consiste en sciages de résineux. En revanche, les exportations consistent proportionnellement en sciages de résineux et de feuillus (Tableau: 1, 2, 3; Figure: 1, 2).

3 — Les exportations de sciage de la Turquie vont principalement vers la Liban, la Grèce, l'Israël, l'Italie, la Syrie et l'Angleterre. La majeure partie des importations de Sciage se fait en provenance de la Russie, de la Roumanie, de l'Autriche, de la Yougoslavie et de la Finlande (Tableau : 4,5).

4 — D'après les chiffres indiqués, les importations et les exportations de sciage de la Turquie ne sont pas durables et régulières (Tableau: 1). Ceci montre qu'elle n'a pas une seine politique commerciale en vue d'exporter at d'importer les produits forestiers.

5 — Il semble probable que la Turquie puisse diminuer ses importations de sciage à la condition de prendre les mesures à augmenter la production de bois et à satisfaire la demande locale en établissant l'industrie convenant aux conditions des marchés intérieurs.

6 — Il est également possible d'augmenter les exportations de sciage en prenant les mesures nécessaires. La Turquie a la possibilité d'exporter surtout les sciages de cèdre, d'hêtre et de noyer. Car les exportations de ces produits ont un grand avantage devant la concurrence de gros exportateurs.

L İ T E R A T Ü R

- 1 — Devlet İstatistik Enstitüsü : 1924 - 1969. Dış Ticaret İstatistikleri, Kısım I.
- 2 — Evcimen, B.S. : 1963. Türkiye Sedir Ormanlarının Ekonomik Önemi, Hasılat ve Amenajman Esasları. T. B. Orman Genel Müdürlüğü Yayın No. 355/16, İstanbul.

- 3 — Evcimen, B. S. - Özdönmez, M. : 1970. Türkiye'nin Yapacak Odun Dış Ticareti Bakımından Komşu ve Diğer Bazı Ülkeler Karşısındaki Durumu. İ. Ü. Orman Fakültesi Yayın No. 1540/155, İstanbul.
- 4 — Orman Genel Müdürlüğü : 1963. Birinci Beş Yıllık Ormançılık Kalkınma Planı. T. B. Orman Genel Müdürlüğü yayınlarından No. 373/3, Ankara.
- 5 — Orman Genel Müdürlüğü : 1969. Genel İstatistik Albümü (1938 - 1967), Ankara.
- 6 — Orman Bakanlığı: 1971. Orman Bakanlığı Çalışmaları. Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü yayınlarından No. 535/38, Ankara.